

מעמדו של לוי אשכול כיושב ראש בלתי-מעורר של בן גוריון - מתערער והולך. על רקע זה גוברת והולכת האנדרלמוסיה בצמרת מפא"י עם סימנים של סיכסוכים אישיים ושינויי-יחידות פנימיים. בעוד האמחלה העיקרית של אויבי אשכול היא אי-הצלחת המדיניות הכלכלית החדשה וירידת יוקרת מפא"י כתוצאה מכך, הרי הסיבה האמיתית היא, כנראה, מורתי רוחו של בן-גוריון מעצם קיומו והתעצמותו של יורש-עצרו מוכר, העשוי להתקבל על דעת רבים כמנהיג אלטרנטיבי.

במישור אחר, מהריפים היחסים בסניפי מפא"י. תהליך ההתעצמות של מנהיגים מקומיים ועדתיים, העשויים לשבשש לחלוטין את יחסי הכוחות בצמרת הוותיקה, העמיד בספק את מעמדם של המנהיגים המקומיים הממונים, הקשורים עם חברי המרכז. על רקע זה באה ההחלטה השרירותית, שמטרתה למנוע להבא הדחת ראשי-עיריות, ונבחרים מפא"יים אחרים, עלידי הסניפים המקומיים.

התלות הגוברת והולכת של ישראל בגרמניה המערבית עומדת לעלות לריון בכנסת, אם לא תצליח מפא"י לצמצם את הדיון לוועדת-החוקי-הבטחון. כמה מפלגות יעמדות להתקין את מפא"י בחריפות על רקע העברת האוריינטציה של קבוצת בן-גוריון-פרס מצרפת לגרמניה, נוכח

התמוטטות הברית ישראל-צרפת. **אחת מנקודות-ההתקפה** תהייה נכונות הממשלה לשלם לגרמניה שילומים בסך עשרה מיליון דולר, תמורת הרכוש הגרמני שהוחזרם בארץ בפרוץ מלחמת-העולם השנייה. התנגדות לכך תובע גם בוועדת הכספים וגם במליאת הכנסת.

אחרי כשלון "חוק לשון הרע" והתגובה השלילית החריי

המשולשת, הפך גיבור ההמונים הערביים מבגדאד עד קזבלנקה. כעבור שנה קם ה"איתור המצריסורי, לשמחת ההמונים בכל ארצות ערב.

באותו זמן השתרר השקט במרחב. המתיחות בגבולות ישראל רפתה. במשך שלוש שנים ארוכות לא היו התגררות דידיות, פעולות-תגמול (להוציא את פעולת תאופיק הקצרה) וגיססות מלחמתיות. תקופת-שקט זו היתה בעוכרי רע"ם. בי העדר לחץ היצוני, הישם הדגש על הלחצים הפנימיים. בעיות של כלכלה, פטריוטיזם מקומי וקיינאה אישית גרמו להתרופפות פנימית של האיחוד. לבסוף התפרקה רע"ם בשנה האחרונה.

בסוריה השתלטה קבוצת פוליטיקאים ריי אקציוניים, שהשליכו את יהבם על המערב וביקשו להתרחק, ככל האפשר, ממצריים.

משוריינים בדמשק. לפי ההגיון, היה מישטר זה צריך למצוא חן בעיני מעצ"בי המדיניות הרשמית של ישראל. כי מאז ומעולם הם בנו את תקוותיהם במרחב דחקא על מישטרים מסוג זה.

ואו קרה דבר מוזר ביותר: דויד בן-גוריון נתן את הפקודה לפעולת נוקייב. סיכסוך-דייג מקומי שיגרתי, שאפשר היה לטפל בו בשיטות שיגרתייות, הפך לפתע למאורע מרחבי ראשון במעלה.

(המשך מעמוד 4)
תמסור גם להבא נשק גרעיני למצרים, או למדינה אחרת במרחב. אלא שבחוגים מסויימים בישראל מופצת טענה אחרת: שמדי-נות אשר אינן כרעג חברות המועדון ה"אטומי, ואשר ייצרו בקרוב פצצות משלהן, לא יחסו למכור - או למסור חנינם - נשק גרעיני למצרים.

מדינה כזאת, המובאת לשם דוגמה, היא סין העצמית. מחזיקי דיעה זו מבססים אותה על התחרות הגלויה הקיימת בין ברית-המועצות לבין סין, ועל העמדה ה"סינית המוצהרת, שיש לנהל מלחמה ללא רתע נגד הקאפיטליזם המערבי בכל חזיר תות העולם. במקרה זה, עלולה פקינג ל"ספק פצצות אטום למצרים, בראותה בה חזית נגד המערב - על אף התנגדותה של ברית-המועצות.

ככל מקרה - סכנה. זוהי בלי ספק בעיה חמורה, בה תלוי עצם קיומה של מדינת ישראל. השאלה הנשאלת, במקרה זה, היא: מה על ישראל לעשות? האם ה"תשובה היא בייצור פצצה אטומית משלה, או דחקא לראוג שהאזור כולו יוכרו בעוד מועד כמפרוז מאטום?

לפי ההנחה היסודית של המדיניות הישראליה, נשקפת סכנת-קיום אם הערבים יצליחו להשיג פצצה אטומית. הסביר אחד מ"חוטמי הכרוז: "הערבים לא השאירו שום ספק שהם רוצים להשמיד את מדינת ישראל. ראל. אם ישיגו פצצה - לא יחסו להפעילה". יוצא, איפה, שבכל מקרה עומדת ישראל בפני סכנה לקיומה, על ידי הכנסת נשק גרעיני למרחב. פירוז המרחב מנשק אטומי לא יפתור אמנם את הסיכסוך הישראלי-ערבי, ולא ימשש ערובה שלא תפרוץ בו מלחמה מחדש. אך לפחות יסיר מעל ישראל את סכנת החדלון האטומי.

"המועדון הקטן". על רקע זה, מקבל ביקורו של ראש ממשלת שוודיה בארץ מש"עות מיוחדת. כאשר נפרד השבוע מישארל, הדגיש טאגה ארלנדר את הבעיה האטומית במיוחד. שוודיה הנייטראלית, בעלת התעשה המפותחת והתחוששה הבטחונית, עומדת בשורה הראשונה של המדינות המסוריות גלות לייצר פצצות גרעיניות ללא-קושי. לפני שלושה חודשים הציע ארלנדר בפר"למנט כי סקנדינביה כולה - ובתוכה שוודיה, תוכרו כאזור מפרוז מנשק אטומי - הצעה הדומה להצעת חותמי הכרוז ה"ישראלי.

ערב פתיחת ועידת גינבה, הציעה ממשלת ארלנדר כי ארבע חברות המועדון הגרעיני יתחייבו להפסיק את הניסויים האטומיים, ו"יתאחדו כדי להבטיח שהמדינות הקטנות לא ייצרו פצצות משלהן.

תוכניתו: לארגן את המדינות הלא-אטומיות במועדון משלהן, שילחץ על ארבע הגדולות לאסור את הניסויים והשימוש בפצצות אטומיות. אולם ארלנדר לא התכוון להכניס למועדון החדש כל מדינה בלתי-אטומית. הוא חשב דחקא על אותן מדינות קטנות, שאינן מצוידות כיום בנשק אטומי - אך היכולות לייצרו תוך שנים אחדות, אם רצונן בכך.

"המועדון הקטן" יפנה ל"מועדון ה"גדול" בדרישה אולטימטיבית: "הפסיקו ל"ייצר ולנסות נשק גרעיני - ולא, נייצרו גם אנחנו".

זהו רעיון שגופים ישראליים, פרט לחותמי הכרוז, מתחילים להתעניין בו. כמבר ערכו בירורים על ידי ועדות מצומצמות של מספר מפלגות. נושא זה חייב להיות נחלת כל אורח בישראל, באשר הוא עשוי לקבוע את גורלו וגורל המדינה.

מדיניות

איך לגמול לגמאל

"יש רק אדם אחד בעולם המסוגל לאחד את העולם הערבי", אמר פעם מדינאי בריטי. "שמו דויד בן-גוריון". השבוע היה נידמה כי כלל זה נתאשר מחדש.

רע"ם ביום שקט. הרפובליקה הערבית המאוחדת קמה כתוצאה ישירה ממיכ"צ עיני. מטרותו של המיכ"צ היתה, אמנם, להפיל את שלטונו של גמאל עבד אל-נאצרי ולהנחית מכות-ממות לתנועת האיחוד הערבית. אך התוצאה היתה הפוך: כה: עבד אל-נאצרי, שהתגבר על הפלישה

• עדות נוספת לאמיתות גירסה זו, למרות כל ההכחשות, נתן השבוע בבית הלורדים הבריטי הגנרל ברנארד מונט-גומרי.

"הדרך היחידה להצלת המשק הישראלי היא הגברה מתמדת של פרוץ העבודה..."

פה שיעור בעולם, יתכן שמפא"י תעביר את נקודת-הכובד במסע נגד העתונות החופשית להצעה להקים "מועצת עתונות". מזימה זו מבקשת, באיצטלה של הענקת אוטונומיה-כביכול לעתונאים עצמם, להסיל על העתונות הבלתי-תלויה את מרות העתונאים הכפופים למפלגות הקואליציה וגרוריהן. עד כדי חיסול זכותם של עתונאים בלתי-תלויים לעבוד במקצוע.

שלוש מערכות-הבחירות הבאות העומדות לרתק את תשומת-הלב הפוליטית: הבחירות בהסדרות המורים, באיגוד עובדי המדינה ובהסתדרות הסטודנטים. כדי למנוע הכרעה גלויה, כבר הציעה מפא"י למפים ולאחדות-העבודה הקמת רשימה משותפת בהסתדרות המורים, אך נתקלה בסירוב מפים. לעומת זאת מקוה מפא"י להצליח לבדה בין עובדי המדינה, אולי בעזרת מענקים שונים ותוספות שיוענקו ערב הבחירות.

הממשלה תשתדל למצוא שיטה חוקית להעלאת הריבית על הלוואות פרטיות, כדי להמריץ בעלי כספים פרטיים להוריסם למשק על ידי מתן הלוואות. כדי למנוע הגדלת האשראי של הבנקים, עשוי האוצר להרשות הקמת אנודות-מילווה חדשות, שימשכו כספים פרטיים על ידי תמורה גבוהה, לצורך זה. מומחי כלכלה, שחזירו ז"ח על נושא זה, המליצו בפני הממשלה לדון באפשרות של שינוי חוק הריבית והגדלתה.

הממשלה תצטרך להיאבק בכנסת על זכותה לקבל הלוי את צמודות, מאחר שכמה סיעות בוועדת-הכספים רואות בהצמדה אחרי הפיחות, תקדים מסוכן לבאות. המיבחן הראשון הוא כוונת הממשלה להוציא מהשוק את כספי בעלי השילומים ומטבע זה, שהרוויחו משינוי ערך הדולר. לצורך זה מבקשת הממשלה לנפק מילווה הצמוד למדד יוקר המחיה, בסך מאה ועשרה מיליון ל"י.

עדיין לא ברור מה היו שיקוליו של ראש ממשלת-ישראל. אך התוצאות התבררו בינתיים מעל לכל ספק.

התוצאה הראשונה היתה סילוק המישטר האזורי-הריאקציוני בדמשק, ונטילת הש"ל טון על ידי הקצינים. פעולת-נוקייב נתנה לקצינים אלה הזדמנות כפולה: הם יכלו להופיע כמנצחים עטורי-הצלחה בשדה-הקרב (בעזרת משורייני צה"ל שהוצגו לראווה בדמשק), וכן יכלו לטעון כי יש צורך ב"אחדות ערבית הדוקה יותר לשם הגנה.

פצצת הזמן. השליטים החדשים היו מוכנים להפגת המתיחות בין קאהיר ו"דמשק, אף הפליגו בשבח האיחוד. אולם הם לא היו מיכונים עדיין להתקרבות מכ"רעה.

השבוע התפוצצה ברעם אדיר פצצת-הזמן השנייה שהנחה בנוקייב. קבוצת קצינים שניה התמרדה בחלב, נופפה ברמה בתמו"נותיהם של גמאל עבד אל-נאצרי, בעה להחזיר על כנו את האיחוד המצריסורי. שני הצדדים לא ששו לקראת מלחמת אזרחים, ביחד בשעה שחלק ניכר מן ה"צבא הסורי עודנו רתוק במצב של כוונות לאורך הגבול הישראלי. הם פתחו במשא ומתן, במגמה להשיג פשרה בין נקודות-ההשקפה שלהם.